

Hem- och konsumentkunskap

Livet i hem och hushåll har en central betydelse för oss människor. Våra vanor i vardagen påverkar inte bara vårt eget välbefinnande utan även samhället och naturen. Kunskaper om konsumentfrågor och arbetet i hushållet ger oss viktiga redskap för att skapa en fungerande vardag och bidra till olika aspekter av hållbarhet.

Syfte

Undervisningen i kursen hem- och konsumentkunskap ska syfta till att eleven utvecklar kunskaper om och intresse för arbete, ekonomi och konsumtionsval i hem och hushåll. Den ska ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper som rör mat, måltider och praktiskt arbete i hushållet.

Undervisningen ska uppmuntra eleven att ta egna initiativ i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin kreativitet och tilltro till sin egen förmåga i samband med matlagning, skapande av måltider och andra uppgifter i hushållet.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om konsumtionens villkor och om inkomster, utgifter, sparande, krediter och lån. Den ska också ge eleven möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt i olika situationer som en konsument kan ställas inför. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att utveckla tilltro till sin förmåga att göra genomtänkta val när det gäller privatekonomi.

Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla medvetenhet om vilka konsekvenser som olika val i hushållet får för hälsa, välbefinnande och gemensamma resurser, samt ge eleven möjlighet att reflektera över normer, jämställdhet och arbetsfördelning i hemmet. Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om kulturella variationer och traditioner i olika hushåll. Den ska också ge eleven möjlighet att använda ord, begrepp och andra uttrycksformer för att kommunicera om levnadsvanor samt om arbete, ekonomi och konsumtion i hushållet.

Undervisningen i kursen hem- och konsumentkunskap ska ge eleven förutsättningar att utveckla

- förmåga att planera och tillaga mat och måltider för olika behov och sammanhang samt utföra annat arbete som förekommer i ett hushåll,
- kunskaper om ekonomi och konsumtion i hushållet, och
- förmåga att reflektera över hur val och handlingar i hushållet påverkar hälsa, ekonomi och miljö.

Centralt innehåll

- **Mat och matlagning**
 - Matlagning för olika behov och sammanhang.

- Livsmedels egenskaper och användningsområden.
- Metoder för matlagning, däribland bakning. Planering, organisation och reflektion över arbetet.
- Recept och instruktioner. Hur de kan läsas och följas samt vanliga begrepp inom matlagning.
- Smak, doft, konsistens och textur i samband med matlagning.
- Skapande av måltider, till exempel utifrån säsong och rester.
- Redskap och teknisk utrustning. Hur dessa används på ett säkert och funktionellt sätt.
- Hygien och livsmedelssäkerhet i samband med hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.

Privatekonomi och konsumtion

- Relationen mellan inkomst, sparande och konsumtion.
- Olika sätt för att spara och låna pengar.
- Planering och genomförande av inköp.
- Olika betalningssätt, däribland kreditköp och abonnemang.
- Jämförelser av produkter utifrån pris och kvalitet. Rimlighetsbedömning av pris och mängd.
- Konsumentinformation och var man hittar den. Konsumenters rättigheter och skyldigheter. Garanti, reklamation, ångerrätt, öppet köp och köp från privatperson samt skillnaden mellan köp i butik och på internet.
- Olika faktorer som påverkar konsumtionsval. Skillnaden mellan konsumentinformation och reklam i olika former, även dolda reklambudskap.

Levnadsvanor

- Sammansättning av varierade och balanserade måltider samt anpassning till individuella behov.
- Måltidens betydelse för gemenskap. Olika mattraditioner.
- Resurshushållning. Ställningstaganden vid val och användning av livsmedel och andra varor, till exempel hur produktion, transport och återvinning av livsmedel och andra varor påverkar hälsa, ekonomi och miljö.
- Metoder, redskap och teknisk utrustning som används för städning, tvätt och inredning. Hur dessa används på ett säkert och funktionellt sätt.
- Riskmedvetenhet och riskbedömning samt förebyggande och hantering av olyckor.
- Arbetsfördelning i hushållet ur ett jämställdhetsperspektiv.

Betygskriterier

Betygskriterier för betyget Godkänt

Eleven tillagar enkla måltider och utför andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hushåll på ett i någon mån fungerande sätt.

Eleven visar mycket grundläggande kunskaper om privatekonomi och konsumtion.

Eleven för mycket enkla resonemang om hur val och handlingar i hushållet påverkar hälsa, ekonomi och miljö.